

Årsrapport 2007 för Enheten för medicinens historia, Medicinska Fakulteten, Lunds universitet

Enheten för medicinens historia har under året 2007 fortsatt sin verksamhet som en fristående enhet inom storinstitutionen för Kliniska vetenskaper medicin i Lund (prefekt Roland Andersson, sektionschef Karel Marsal). Enheten leds av undertecknad (på 20% tjänst som universitetslektor) med sekreterarhjälp av Märta Granbohm (timersättning), lokaliserad till Avdelningen för klinisk fysiologi, Universitetssjukhuset, Lund.

Följande aktiviteter har genomförts under verksamhetsåret 2007:

- *Representantskap* (suppleant) i styrelsen för de Medicinhistoriska museerna i Lund/Helsingborg, liksom i kommittén för utgivande av Svensk Medicinhistorisk tidskrift, Stockholm. Dessutom har undertecknad varit styrelsemedlem i Sydsvenska Medicinhistoriska Sällskapet, samt i SLS: sektionen för medicinens historia (suppl.).
- Deltagande med föredrag tillsammans med Nils Hansson, med kand, vid *konferens om nazimedecin* i Neubrandenburg, Tyskland den 11-13 maj 2007, med ett föredrag betitlat "Schwedische Kontakte mit Alt Rehse", som handlar om den medicinska läkarledarskolan där under Tredje rikets dagar.
- Föredrag om "Linné och det tidiga 1700-talets syn på medicinen", Öresundshuset, Botaniska trädgården, Lund, i samband med Linné-firandet den 6 juni 2007, arrangerat av Lunds universitet och Lunds kommun i samarbete.
- Fortlöpande kontakter har skett med företrädare för medicinshistoria inom landet och internationellt, fr.a. med representanter för *Nordiska medicinhistoriska kongressen* som genomfördes framgångsrikt den 13-16 juni 2007 i Umeå. Enheten var representerad med *fyra föredrag*; om läkare i Riksföreningen Sverige-Tyskland (Nils Hansson, Peter Nilsson), om osteologiska syfilisfynd (Caroline Arcini), om elektrokardiografins historia (Bengt W Johansson), samt om Linnés barndom och senare vetenskapliga testamente (Bengt I Lindskog).
- Handledning av studenter för att skriva *FÖS-uppsatser*, inom bl.a. tema-områden reproduktiv hälsa (Helena Charchafche) och historia kring Paracelsus (Jonatan Wistrand) och hur Willam Harveys idéer introducerades i Sverige genom Olof Rudbeck d.ä. avhandling om cirkulationen 1652 (Magnus Lundqvist).
- Deltagande med ett abstrakt vid sektionen för medicinens historia 28/11 på *Läkarstämman 2007* om medicinhistoriska perspektiv på Paracelsus (Jonatan Wistrand, med kand), vilket belönades med pris som bästa föredrag i sektionen.
- Genomförande av ett seminarium den 7/12 "*Medicinhistoriska perspektiv på sinnesorganen och deras sjukdomar*" med deltagande av ett 70-tal personer samt sju föreläsare – se bifogat program.
- Kontakt har hållit med professor *Ulf Högberg*, Kvinnokliniken, Umeå, inför färdigställande av ett manuskript om judiska läkarflyktingar på 1930-talet, samt ett kommande symposium på tema svensk-tyska nazimedicinska förbindelser och dess konsekvenser,

- SK-kurs i "*Medicinens historia, etik och filosofi*" genomfördes den 5-9 november med professor Carl-Magnus Stolt som kursledare, Märta Granbohm som kurssekreterare och med Enheten för medicinens historia som organisatör. Cirka 25 läkare deltog från hela landet.
- Ett stipendium (Maj och Lennart Lindgrens stipendium för medicinhistorisk forskning på 50.000 kr) har erhållits från Karolinska Institutet till Nils Hansson och Peter M Nilsson för vidare studier kring läkarrollen på 1930-talet i skärningspunkten mellan svenska och tyska medicinska intressen, samt läkardeltagande i Riksföreningen Sverige-Tyskland 1937-1945.

Medicinhistoriskt seminarium 2007, program

”Medicinhistoriska aspekter på sinnesorganen och deras sjukdomar”

Tid: kl. 13.00-16.00, fredag den 7 december, 2007

Plats: Sal F-3, Blocket, Universitetssjukhuset, Lund. Kaffe serveras.

Inledning och välkomsthälsning (5 min)

Peter M Nilsson, Enheten för medicinens historia, Lund

Från hammare och mejsel till mikroelektroder – öronkirurgi under 100 år (25 min)

Nils-Gunnar Toremalm, Lund

Behandling av grå starr. Urgammalt och högmodernt (25 min)

Bernt Ehinger, Lund

Ljusa kvinnor och mörka män i konsten – föreligger verkliga pigmentskillnader? (25 min)

Eva Tegner, Lund

Historia kring näsan Jacobson´s organ och Ivar Broman (15 min)

Lars Malm, Lund

Kaffe (20 min)

Handen och dess sjukdomar i ett historiskt perspektiv (25 min)

Göran Lundborg, Hand Kir Klin, Malmö

Smaklökar, mat och kulinarisk njutning (25 min)

Bengt W Johansson, Malmö

Läkaren i konsten – en syn för ögat (25 min)

Mia Hemborg Kristiansson, med kand, Malmö

Välkomna!

Peter M Nilsson, docent, universitetslektor
Enheten för medicinens historia
Lunds universitet
Tel. 040-33 24 15
e-mail: Peter.Nilsson@med.lu.se

Publikationer under 2007:

1. Nilsson PM, Bergkvist G, Peters A, Köpp W. "Ärztzuführenschule Alt-Rehse" – the main educational centre for promotion of Nazi medicine ideology in Germany during 1935 – 1943. *Svensk Medicinhistorisk Tidskrift* 2006;10:199-211 (utkom 2007).
2. Hansson N, Nilsson PM. Läkare som medlemmar i Riksföreningen Sverige-Tyskland 1937-1945. Vilka och varför? (under utgivning). *Svensk Medicinhistorisk Tidskrift* 2007.
3. Charchafche H, Nilsson PM. Den svenska abortdebatten under tidigt 1900-tal speglad i Läkartidningen. (under utgivning). *Svensk Medicinhistorisk Tidskrift* 2007.
4. Nilsson I. *Medicinsk dokumentation genom tiderna. En studie av den svenska patientjournalens utveckling under 1700-talet, 1800-talet och 1900-talet*. Enheten för medicinens historia, Lunds universitet (ISBN978-91-633-1987-7).
5. Nilsson PM. Peter William Nisser: Den frivillige författaren. *Personhistorisk tidskrift* 2007;2; 103: 187-193.
6. Nilsson PM, Hansson N. Vilka medicinska eponymer är etiskt tvivelaktiga, och vad göra åt dessa? *Läkartidningen* 2007 (in press).

Lund den 13 december 2007

Peter Nilsson, docent, universitetslektor
Chef för Enheten för Medicinens historia